

Kemikalieinspektionens författnings-samling

ISSN 0283-1937

Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:2) om kemiska produkter och biotekniska organismer;

beslutade den 14 maj 2008.

Kemikalieinspektionen föreskriver¹ följande med stöd av 18-19 §§

KIFS

2008:2

Utkom från
trycket den

28 maj 2008

¹ Jfr rådets direktiv **67/548/EEG** av den 27 juni 1967 om tillnärmning av lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga ämnen (EGT L 196, 16.8.1967, s. 1, Celex 31967L0548), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/121/EG (EGT L 396, 30.12.2006, s. 850, Celex 32006L0121), rådets direktiv **76/769/EEG** av den 27 juli 1976 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om begränsning av användning och utsläppande på marknaden av vissa farliga ämnen och preparat (beredningar) (EGT L 262, 27.9.1976, s. 201, Celex 31976L0769), senast ändrat genom kommissionens direktiv 2006/139/EG av den 20 december 2006, (EUT L 384, 29.12.2006, s. 94, Celex 32006L0139), rådets direktiv **89/106/EEG** av den 21 december 1988 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om byggprodukter (EGT L 40, 11.2.1989, s. 12, Celex 31989L0106), senast ändrat genom kommissionens beslut 2006/190/EG (EUT L 66, 8.3.2006, s. 47, Celex 32006D0190), rådets direktiv **90/396/EEG** av den 29 juni 1990 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om anordningar för förbränning av gasformiga bränslen (EGT L 196, 26.7.1990, s. 15, Celex 31990L0396), Europaparlamentets och rådets direktiv **98/34/EG** av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter, (EGT L 204, 21.7.1998, s. 37, Celex 31998L0034), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 98/48/EG, (EGT L 217, 5.8.1998, s. 18, Celex 31998L0048), Europaparlamentets och rådets direktiv **1999/45/EG** av den 31 maj 1999 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga preparat (EGT L 200, 30.7.1999, s. 1, Celex 31999L0045), senast ändrad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006, (EUT L 396, 30.12.2006, s. 1, Celex 32006R1907), Europaparlamentets och rådets direktiv **2001/18/EG** av den 12 mars 2001 om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön och om upphävande av rådets direktiv 90/220/EEG, (EGT L 106, 17.4.2001, s. 1, Celex 32001L0108), Europaparlamentets och rådets direktiv **2002/95/EG** av den 27 januari 2003 om begränsning av användningen av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter (EGT L 37, 13.2.2003, s. 19, Celex 32002L0095), senast ändrat genom kommissionens beslut 26/692/EG (EUT L 283, 14.10.2006, s. 50, Celex 32006D0692), Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr **648/2004** av den 31 mars 2004 om tvätt och rengöringsmedel

KIFS 2008:2 förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer, 2 kap. 3 § förordningen (2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön, 4, 4 c , 7, 11, 11 c , 14 och 21 §§ förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter, 5 kap. 1 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken och 11 och 14 §§ förordningen (1998:942) om kemikalieavgifter m.m.

1 kap. Övergripande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § Bestämmelserna i dessa föreskrifter gäller utöver de regler som utfärdats inom den Europeiska unionen. När speciella förutsättningar gäller för den svenska marknaden anges det särskilt, t.ex. att märkningen ska vara på svenska språket för produkter som släpps ut på den svenska marknaden.

Bestämmelser om klassificering och märkning finns i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2005:7) om klassificering och märkning av kemiska produkter.

Definitioner

2 § Termer och begrepp som används i miljöbalken och förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer har samma betydelse i dessa föreskrifter.

3 § Termer och begrepp som används i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2005:7) om klassificering och märkning av kemiska produkter har samma betydelse i dessa föreskrifter.

I dessa föreskrifter avses med CAS-nr det registreringsnummer som tilldelats av Chemical Abstract Services (CAS), Columbus, Ohio.

(EGT L 104, 8.4.2004, s. 1, Celex 32004R0648), senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 907/2006 (EUT L 168, 21.6.2006, s. 5, Celex 32006R0907), Europaparlamentet och rådets direktiv **2004/42/EG** av den 21 april 2004 om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering och om ändring av direktiv 1999/13/EG (EUT L 143, 30.4.2004, s. 87, Celex 32004L0042).

2 kap. Förpackningar för och förvaring av farliga kemiska produkter

1 § Bestämmelsen i 2-3 §§ gäller i yrkesmässig verksamhet när kemiska produkter släpps ut på marknaden.

Bestämmelserna i 4-6 §§ gäller i yrkesmässig verksamhet när kemiska produkter släpps ut på marknaden, utom i fall då tillfredsställande åtgärder har vidtagits för att säkerställa att produkterna inte kommer att erbjudas eller säljas till allmänheten.

Bestämmelserna i 7-9 §§ gäller all hantering av hälso- och miljöfarliga kemiska produkter i yrkesmässig verksamhet.

Bestämmelserna i 2-6 §§ gäller inte för beredningar i form av legeringar och beredningar som består av polymerer eller elastomerer, även om de är klassificerade som farliga. Detta gäller förutsatt att de inte i den form de släpps ut på marknaden utgör någon fysikalisk-kemisk risk eller någon risk för hälsan eller miljön.

Bestämmelserna i 2-6 §§ gäller inte heller för explosiva varor som släpps ut på marknaden och som har till ändamål att åstadkomma explosiva eller pyrotekniska effekter, även om de är klassificerade som farliga. Vad som avses med explosiva varor framgår av 8 § förordningen (1988:1145) om brandfarliga och explosiva varor.

Förpackningar

2 § Farliga kemiska produkter får släppas ut på marknaden endast om förpackningen uppfyller följande krav:

1. Förpackningen ska vara så utformad och konstruerad att innehållet inte kan läcka ut. Detta krav gäller inte om särskilda säkerhetsanordningar föreskrivs.

2. Materialet som utgör förpackningen och förslutningarna ska inte kunna angripas av innehållet eller bilda farliga föreningar med detta.

3. Förpackningen och förslutningarna ska i alla delar vara så starka och stadiga att de med säkerhet tål normala påfrestningar under hanteringen, och inte kan lossna.

4. Behållare som är försedda med en förslutning som gör återförslutning möjlig ska vara så utformade att förpackningen kan återförslutas upprepade gånger utan att innehållet läcker ut.

KIFS 2008:2 3 § Förpackningar som uppfyller de krav som gäller vid transport av farligt gods på järnväg, väg, inre vattenväg, till sjöss eller med flyg anses även uppfylla kraven i 2 § 1-3.

Barnskyddande förslutningar

4 § Oavsett storlek ska behållare som innehåller följande kemiska produkter, som erbjuds eller säljs till allmänheten vara försedda med barnskyddande förslutning:

1. Produkter som är märkta med farobeteckningen *Mycket giftig*, *Giftig* eller *Frätande*.

2. Produkter som är klassificerade i faroklassen hälsoskadlig med riskfras R 65 och märkta med farobeteckningen *Hälsoskadlig* och riskfrasen *Farligt: kan ge lungskador vid förtäring*. Kravet omfattar inte produkter som släpps ut på marknaden i form av aerosoler eller i behållare försedda med en förseglad sprayanordning.

3. Produkter som innehåller ≥ 3 % metanol.

4. Produkter som innehåller ≥ 1 % metylenklorid (diklormetan).

Barnskyddande förslutningar till återförslutbara behållare ska uppfylla kraven i svensk standard SS-EN ISO 8317:2004, utgåva 1.

Barnskyddande förslutningar till icke återförslutbara behållare ska uppfylla kraven i svensk standard SS-EN 862, utgåva 3.

Intyg om överensstämmelse med ovan nämnda standarder godtas endast om de är utfärdade av laboratorier som uppfyller kraven i standard ISO/IEC 17025 och har relevant kompetens. Om det är uppenbart att en förpackning är tillräckligt säker för barn, eftersom de inte kan komma åt innehållet utan hjälp av verktyg, behöver prov inte genomföras. I alla andra fall och när det finns anledning att betvivla att förslutningen är säker för barn får Kemikalieinspektionen kräva att den som är ansvarig för att släppa ut produkten på marknaden ska lämna ett sådant intyg. Av intyget ska framgå, antingen

– att förslutningen är av sådan typ att den inte behöver provas mot ovan nämnda standarder, eller

– att förslutningen har provats och funnits uppfylla kraven i de standarder som avses ovan.

Kännbar varningsmärkning

5 § Oavsett storlek ska behållare som innehåller kemiska produkter, som erbjuds eller säljs till allmänheten vara försedda med kännbar varningsmärkning om produkterna är märkta med

farobeteckningen *Extremt brandfarligt*, *Mycket brandfarligt*, *Mycket giftig*, *Giftig*, *Frätande* eller *Hälsoskadlig*.

Första stycket gäller inte aerosoler som har klassificerats och märkts enbart som extremt brandfarliga eller mycket brandfarliga.

Den kännbara varningsmärknings ska uppfylla kraven i svensk standard SS-EN ISO 11 683, utgåva 1.

6 § Behållare som innehåller farliga kemiska produkter, som erbjuds eller säljs till allmänheten får inte ha

- en form eller en grafisk dekor som kan attrahera eller väcka aktiv nyfikenhet hos barn eller vilseleda konsumenter, eller
- en utformning eller en beteckning som används för livsmedel, djurfoder, läkemedel eller kosmetiska och hygieniska produkter.

Förvaring

7 § Hälsö- eller miljöfarliga kemiska produkter ska förvaras så att hälso- och miljörisker förebyggs.

8 § Hälsöfarliga kemiska produkter ska förvaras så att de är svåråtkomliga för små barn och väl avskilda från produkter som är avsedda att förtäras.

9 § Kemiska produkter som omfattas av tillståndskrav enligt bestämmelserna i 7-14 §§ förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer ska förvaras på ett sådant sätt att obehöriga inte kan komma åt dem.

Märkning av tvätt- och rengöringsmedel

10 § De uppgifter som ska anges på förpackningen enligt artikel 11.3 och 11.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 av den 31 mars 2004 om tvätt- och rengöringsmedel² ska vara skrivna på svenska.

² EUT L 104, 8.4.2004, s. 1 (Celex32004R0648).

3 kap. Anmälan till produktregistret

Vem som ska anmäla

1 § I 3-6 §§ förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer finns bestämmelser om skyldighet för tillverkare och den som svarar för införseln till Sverige av kemiska produkter och biotekniska organismer att göra anmälan till produktregistret. Skyldigheten gäller införsel såväl från länder i EU som från länder utanför EU.

Var och en, som yrkesmässigt tillverkar eller till Sverige för in sådana kemiska produkter eller organismer som kan hänföras till något av de i bilaga till förordningen angivna varuslagen, ska anmäla sin verksamhet till produktregistret.

Skyldigheten att göra anmälan till produktregistret och att anmäla sin verksamhet gäller även den som i eget namn förpackar, packar om eller ändrar namn på kemisk produkt eller bioteknisk organism utan att ha tillverkat eller fört in produkten eller organismen till Sverige.

Vad som ska anmälas

2 § En anmälningspliktig produkt kännetecknas av

1. produktnamnet, t.ex. handelsnamn, varubenämning eller varubeteckning,
2. ingående komponenter,
3. halten av varje komponent.

Produkter som skiljer sig åt i något av dessa avseenden ska anmälas var för sig om inte skillnaden beror på oavsiktliga variationer mellan olika tillverkningssatser.

Kemikalieinspektionen medger dock att vissa anmälningspliktiga produkter anmäls under en gemensam beteckning, se bilaga 1.

Produkter som tillverkas eller förs in till Sverige i ett uttryckligt provningssyfte i mindre kvantitet än 1 000 kilogram behöver inte anmälas om de inte överläts till fler än ett fåtal brukare.

När anmälan ska göras

3 § En anmälan av verksamheten, innehållande de uppgifter som avses i 4 § 1 och 2 ska lämnas snarast möjligt och senast när verksamheten inleds.

För anmälningsskyldiga produkter ska också de uppgifter som avses i 4 § 4 och 6–16 lämnas senast den 28 februari kalenderåret efter det när anmälningsskyldighet inträdde för produkten.

Uppgifter i anmälan

4 § Av anmälan ska framgå:

1. Den anmälningsskyldiges namn eller firmanamn med angivande av personnummer eller organisationsnummer.
2. Den anmälningsskyldiges adress och telefonnummer.
3. Produktnamn och eventuell gemensam beteckning.
4. Produktens statistiska nummer. Detta utgörs av de sex första siffrorna i kombinerade nomenklaturen (KN) enligt rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om gemensamma tulltaxan³.
5. Om den anmälningsskyldige är tillverkare eller det är fråga om införsel från den gemensamma marknaden eller från tredje land.
6. Om produkten getts nytt handelsnamn, ny varubenämning eller ny varubeteckning.
7. Om den anmälningsskyldige är en sådan agent som har fått Kemikalieinspektionens medgivande att fullgöra anmälningsskyldigheten i stället för den som för in produkten till Sverige.
8. Om produkten är avsedd att vara tillgänglig för konsumenter för enskilt bruk.
9. För sådana produkter under varukod (tulltaxenummer) 28 och 29 i bilaga till förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer som används som utgångsvara vid tillverkning: uppskattning av hur produktens användning procentuellt fördelas på olika näringsområden, högst tre. För övriga produkter: uppgift om huvudsaklig användning. Dessutom, för produkter som den anmälningsskyldige för ut ur Sverige: uppgift om utförselns ungefärliga andel i procent.
10. Funktion.
11. Uppgift om produktens klassificering med angivande av farokod och produktens riskfras enligt gällande föreskrifter om klassificering och märkning.
12. Uppgift om ämnesnamn för alla ingående komponenter som bedömts som hälso- och/eller miljöfarliga samt halt för varje sådan komponent. Övriga ämnesnamn och halt anges om halten för dessa ämnen ingår i produkten med mer än fem viktprocent. Halter ska anges enligt bestämmelser i tredje stycket.

³ EGT L 256, 7.9.1987, s. 1 (Celex 31987R2658).

KIFS 2008:2

13. För produkter under varukod (tulltaxenummer) 22, 28 och 29 i bilaga till förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer: uppgift om produktens kemiska sammansättning i övrigt och om sådana föroreningar som uppgår till minst en procent av produktens vikt.

14. I fråga om vissa färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering definierade i direktiv 2004/42/EG⁴ som innehåller flyktiga organiska föreningar (VOC), uppgift om vilken underkategori som produkten tillhör samt halten flyktiga organiska föreningar i g/l i den form produkten har när den är färdig att användas.

15. Uppgift om vilka ämnen i produkten som utgör konserveringsmedel för denna samt halt för vart och ett. Om konserveringsmedlet finns anmält får dess handelsnamn användas.

16. För sådana kemiska produkter där anmälaren har angett funktion som biocid eller som luktpåverkande medel: uppgift om vilket eller vilka ämnen som utgör verksamt ämne.

Ämnesnamn ska anges med entydigt kemiskt namn. Entydiga kemiska namn är "preferred name" enligt CAS⁵- eller IUPAC⁶-nomenklatur, kemiskt entydiga synonymer enligt IUPAC-nomenklaturen och allmänt vedertagna ämnesnamn, s.k. ISO-namn⁷ eller trivialnamn. CAS-nummer, och EG-nummer får också användas.

Halter som avses i första stycket 12 eller 15 som ligger i intervallet 0 – 1 % skall anges så noggrant som möjligt.

Haltuppgifter i övrigt får avrundas till närmaste hela procenttal. Om produktens sammansättning varierar får halten anges med det intervall som anger gränserna för variationen i hela procenttal. För färg och lackprodukter är det tillräckligt att ange inom vilket intervall den halten ligger. Tillåtna intervall är därvid 0–1 %, valfria femprocentsintervall inom området 1–10 % och valfria tioprocentsintervall för övrigt.

5 § Anmälan ska avfattas på blankett enligt fastställt formulär eller på annat sätt som Kemikalieinspektionen medger.

6 § Kemikalieinspektionen tilldelar de registrerade produkterna anmälningsnummer.

⁴ EGT L 143, 30.4.2004, s. 87 (Celex 32004L0042).

⁵ Chemical Abstract Services.

⁶ International Union of Pure and Applied Chemistry.

⁷ International Organization for Standardization.

Ändrade adressuppgifter

7 § Den anmälningsskyldige ska snarast möjligt anmäla ändrade adress- och telefonuppgifter.

Mängduppgifter

8 § Kompletterande uppgifter ska lämnas senast den 28 februari varje år. Av dessa ska framgå

1. produktnamn, anmälningsnummer eller gemensam beteckning,
2. uppgifter om tillverkad eller införd mängd under närmast föregående kalenderår, samt
3. ändringar av tidigare lämnade uppgifter, inklusive sammansättningsuppgifter

Mängduppgift får avrundas, i intervallet 0,1–9,9 ton till närmaste tiondels ton, i intervallet 10–999 ton till närmaste helt ton, och för mängder däröver till närmaste 10-tal ton.

Anstånd

9 § En anmälningsskyldig som utan eget förvållande är förhindrad att lämna uppgifter i tid kan efter skriftlig ansökan medges anstånd av Kemikalieinspektionen. Anståndet bestäms inte utan särskilda skäl till längre tid än en månad.

S.k. agentmedgivande

10 § En handelsagent kan erhålla sådant medgivande att göra anmälan till produktregistret som avses i 16 § 3 förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer efter skriftlig ansökan hos Kemikalieinspektionen. Till ansökan ska fogas en kopia av gällande registreringsbevis för sökanden eller motsvarande uppgift för företag registrerade utanför Sverige. Ansökan ska undertecknas av behörig firmatecknare, alternativt den som firmatecknaren medger.

En ansökan ska ha inkommit till Kemikalieinspektionen senast den 1 november året före rapporteringstillfället eller, för verksamhet som har inletts därefter, före utgången av kalenderåret.

4 kap. Tillståndskrav

Vilka produkter som anses som särskilt farliga

1 § Som *särskilt farliga kemiska produkter* ska anses sådana som tillhör antingen

- faroklassen Mycket giftig och som ska märkas med farosymbolen Dödskalle och farobeteckningen Mycket giftig,
- faroklassen Giftig och som ska märkas med farosymbolen Dödskalle och farobeteckningen Giftig,
- någon av faroklasserna Cancerframkallande, Mutagen eller Reproduktionstoxisk och som ska märkas med farosymbolen Dödskalle, eller
- faroklassen Frätande och som ska märkas med farosymbolen Frätsymbol, farobeteckningen Frätande och riskfrasen Starkt frätande.

Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2005:7) om klassificering och märkning av kemiska produkter anger hur hälsofarliga kemiska produkter ska klassificeras i faroklasser och märkas med bl.a. farosymboler, farobeteckningar och riskfraser.

Undantag

2 § Bestämmelserna i 7-14 §§ förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer ska inte tillämpas på natriumhydroxid, kaliumhydroxid, kromater, stenkolsstjåra, explosiva varor, flussmedel, konstnärsfärger i pastaform, eldningsolja eller ammoniakgas avsedd som kylmedel i kylsystem för fritidsbåtar.

Metanol får förvärfvas och i övrigt hanteras utan sådant tillstånd som avses i 7 § 1 förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer.

I fråga om sådana metanolprodukter som kräver tillstånd enligt 7 § 2 förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer finns särskilda bestämmelser i 11 § Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2005:7) om klassificering och märkning av kemiska produkter.

Anteckningsskyldighet

3 § Den som yrkesmässigt överlåter särskilt farliga kemiska produkter ska anteckna uppgifter om

1. datum för försäljningen,

2. produktnamn och mängd,
3. köparens namn eller firmanamn och adress,
4. huruvida produkten har överlåtits för yrkesmässig hantering eller för sådan hantering (privat bruk) som kräver tillstånd enligt 7 § 1 förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer. I det senare fallet ska uppgift finnas om hur köparen visat sin behörighet.

4 § Anteckningar behöver inte föras vid överlåtelse av

1. sådana kemiska produkter som undantas enligt 2 § första stycket,
2. starkt frätande kemiska produkter som anses som särskilt farliga produkter enbart på grund av sina frätande egenskaper och som överläts för yrkesmässig hantering.

5 § Uppgifterna som avses i 3 § ska föras in i en särskild bok eller hållas samlade på annat sätt så att de lätt kan kontrolleras.

6 § Uppgifterna ska bevaras i minst tre år.

5 kap. Särskilda bestämmelser för vissa kemiska produkter och varor

Kadmium

1 § Med kadmiumförbud förstås i dessa föreskrifter förbudet i 3 § förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter att använda kadmiumämne för ytbehandling eller som stabilisator eller som färgämne och att yrkesmässigt saluföra, överlåta eller från länder som inte är medlemmar i Europeiska unionen importera varor som har ytbehandlats med ett kadmiumämne eller som innehåller ett sådant ämne som stabilisator eller som färgämne.

2 § Utan hinder av kadmiumförbudet får kadmiumämne användas vid tillverkning av sådana varor som anges i bilaga 3 i de avseenden och under den tid som särskilt anges. Undantag från förbudet gäller även införsel av motsvarande varor.

3 § Undantag från kadmiumförbudet gäller tills vidare också för

1. varor vari användningen av kadmiumämne är av avgörande betydelse från varnings- eller varseblivningssynpunkt eller använd-

KIFS 2008:2

ningen av kadmium för ytbehandling är av avgörande betydelse från säkerhetssynpunkt i elektriska kontakter eller i varor och komponenter, som används inom flyg-, rymd-, gruv-, offshore- eller kärnkraftssektorerna,

2. varuprov eller modeller, vilka med hänsyn till material, utförande, antal eller värde uppenbarligen är avsedda att endast visa varans beskaffenhet eller användning,

3. delar, material och råvaror som är avsedda för tillverkning, reparation eller underhåll av produkter som omfattas av undantag från förbudet eller för vilka dispens medgivits,

4. delar och material som är avsedda för underhåll och reparation av varor som inte omfattas av undantag från kadmiumförbudet men som tillverkats eller förts in i Sverige innan förbudet trädde i kraft för varan.

4 § I fråga om elektriska och elektroniska produkter, belysningsarmaturer i hushåll och glödlampor som omfattas av förbudet i 11 a § förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter gäller 39 § 8 istället för undantagen i 3 § och bilaga 3.

5 § De i 2 § och 3 § 1 avsedda varorna omfattas av undantag från kadmiumförbudet även när de ingår som komponenter i andra varor, såvida inte annat anges i bilaga 3.

6 § Askar, burkar och annat emballage till varor som avses i 2-5 §§ omfattas inte av undantag från kadmiumförbudet, såvida inte annat anges i 38 § eller i bilaga 3.

Vissa klorerade lösningsmedel

Användning som får ske trots förbudet

7 § Trots förbudet i 6 § förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter, får kemiska produkter som helt eller delvis består av metylenklorid eller trikloretylen användas yrkesmässigt vid forskning och utveckling och i analysarbete.

8 § Enligt bestämmelserna i 7 § förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter får Kemikalieinspektionen i det

enskilda fallet medge dispens från förbudet om det föreligger synnerliga skäl.

Normalt anses synnerliga skäl föreligga om ett företag som ansöker om dispens för användning av ett lösningsmedel styrker

1. att företaget fortlöpande undersöker tänkbara alternativ,
2. att något användbart alternativ ännu inte blivit tillgängligt för att lösa företagets behov, och
3. att företagets användning inte medför oacceptabel exponering.

Avgifter

9 § Den som ansöker om dispens ska betala en ansökningsavgift till Kemikalieinspektionen med 2 500 kronor. Ansökningsavgiften ska betalas när ansökan görs.

Om det finns särskilda skäl kan Kemikalieinspektionen besluta att ansökningsavgiften ska nedsättas eller efterskänkas.

Produkter får säljas för användning som är tillåten

10 § Kemiska produkter som helt eller delvis består av metylenklorid eller trikloretylen får, trots förbudet i 6 § förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter, överlåtas för sådan yrkesmässig användning som är tillåten enligt 7 § detta kapitel eller enligt ett beslut som Kemikalieinspektionen meddelat i det enskilda fallet.

Flyktiga organiska föreningar i färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering

11 § I 12-15 §§ avses med

- a) *Flyktig organisk förening* (VOC): organisk förening vars begynnelsekokpunkt är högst 250°C mätt vid ett standardtryck av 101,3 kPa.
- b) *Halt av flyktiga organiska föreningar* (VOC-halt): mängden flyktiga organiska föreningar, uttryckt i g/l, i formuleringen av produkten i den form den har när den är färdig att användas. Den mängd flyktiga organiska föreningar i en bestämd produkt som reagerar kemiskt under torkning, så att den blir en del av beläggningen, ska inte anses ingå i VOC-halten.

KIFS 2008:2

- c) *Organiskt lösningsmedel*: flyktig organisk förening som används ensam eller tillsammans med andra ämnen för att lösa upp eller förtunna råvaror, produkter eller avfallsprodukter, eller används som rengöringsmedel för att lösa upp föroreningar, eller som dispergeringsmedel, eller för att reglera viskositeten eller ytspänningen, eller som mjukningsmedel eller konserveringsmedel.
- d) *Beläggning*: alla beredningar, inklusive alla de organiska lösningsmedel eller de beredningar som innehåller organiska lösningsmedel som är nödvändiga för att de ska kunna anbringas på rätt sätt, som används för att bilda ett skikt med dekorativ, skyddande eller annan funktionell effekt på en yta.
- e) *Skikt*: ett heltäckande lager som erhålls genom en eller flera appliceringar på ett underlag.

12 § De färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering som anges i bilaga 2 avsnitt 1 får endast släppas ut på marknaden om de har en halt av flyktiga organiska föreningar som inte överstiger de gränsvärden som anges i bilaga 2 avsnitt 2.

I de fall lösningsmedel eller komponenter som innehåller lösningsmedel måste tillsättas för att produkterna ska vara färdiga för användning, ska gränsvärdena i bilaga 2 avsnitt 2 tillämpas på halten flyktiga organiska föreningar i den form produkten har när den är färdig att användas.

De analysmetoder som anges i bilaga 2 avsnitt 3 ska användas för att fastställa efterlevnaden av gränsvärdena i bilaga 2 avsnitt 2.

13 § De färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering som anges i bilaga 2 avsnitt 1 får endast släppas ut på marknaden om de är märkta med

1. produktens underkategori och det tillämpliga gränsvärdet för flyktiga organiska föreningar i g/l i enlighet med bilaga 2 avsnitt 2, och
2. den maximala halten flyktiga organiska föreningar i g/l i den form produkten har när den är färdig att användas.

14 § Kraven i 12 § gäller inte färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering som släpps ut på marknaden för att endast användas i sådan verksamhet som omfattas av Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2001:11) om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa verksamheter och anläggningar,

och som omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

15 § Kemikalieinspektionen kan i ett enskilt fall medge dispens från kraven i 12 § i fråga om mycket begränsade kvantiteter färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering för restaurering och underhåll av byggnader och veteranfordon som har bedömts ha ett särskilt historiskt och kulturellt värde.

1,4-diklorbensen

16 § Kemiska produkter som innehåller 1,4-diklorbensen (para-diklorbensen, para-klorofenylklorid, para-di-klorbensol) och som är avsedda att dölja lukt får inte yrkesmässigt saluföras, överlåtas eller användas.

Kvicksilverhaltiga varor

Undantagna varor

17 § Trots förbudet i 10 § förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter får en vara användas även om varan inte var i bruk före den 1 januari 1995 om Kemikalieinspektionen i det enskilda fallet har beslutat att varan får föras in, tillverkas eller säljas.

Återinförsel efter reparation och kalibrering

18 § Trots förbudet i 9 § andra stycket förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter, får sådana varor yrkesmässigt föras ut ur Sverige för reparation eller kalibrering och därefter återinföras.

Förbudet i 8 § förordningen ska inte hindra att kvicksilverhaltigt avfall förs ut ur Sverige om transporten har giltiga godkännanden från Naturvårdsverket och samtliga andra behöriga myndigheter enligt bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006⁸ av den 14 juni 2006 om transport av avfall.

⁸ EUT L 190, 12.7.2006, s. 1 (Celex 32006R1013)

Formaldehyd i träbaserade skivor

Tillämpningsområde

19 § Bestämmelserna i 20–25 §§ gäller träbaserade skivor (spånskivor, plywood, träfiberskivor, lamellträ och liknande) som innehåller formaldehydbaserade tillsatser.

Bestämmelserna skall inte tillämpas på s.k. fenollimmade skivor, där den tillsatta formaldehyden förekommer endast som en sampolymer med fenol.

Kvalitetssäkring vid tillverkning

20 § Den som tillverkar träbaserade skivor skall säkerställa att de råa skivorna inte avger mer formaldehyd än

1. 0,13 mg/m³ luft vid provning enligt Svensk Standard SS 270236, utgåva 1 den 1 januari 1988, eller
2. vad som med säkerhet inte överstiger detta emissionsgränsvärde i en likvärdig harmoniserad standard för emissionsprovning av träbaserade skivor.

För detta ändamål skall tillverkaren antingen ha ett av certifieringsorgan certifierat kvalitetssäkringssystem som minst uppfyller kraven i ISO 9003, eller ha ett kvalitetssystem och låta ett certifieringsorgan certifiera att skivorna uppfyller kraven i första stycket.

Kvalitetssäkring vid införsel

21 § Den som till Sverige för in träbaserade skivor skall antingen kunna visa att tillverkningen av skivorna uppfyller kraven i 20 § eller ha ett av certifieringsorgan certifierat kvalitetssäkringssystem som minst uppfyller kraven i ISO 9003 och som säkerställer att skivorna uppfyller kraven i 20 § första stycket.

Kvalitetssäkring i övrigt

22 § Den som yrkesmässigt saluhåller träbaserade skivor, skall förvissa sig om att skivorna uppfyller kraven i dessa föreskrifter och på begäran kunna visa detta.

23 § Den som yrkesmässigt tillverkar, till Sverige för in eller saluhåller inredningssnickerier, som är uppbyggda med träbaserade skivor, skall förvissa sig om att skivorna uppfyller kraven i dessa föreskrifter och på begäran kunna visa detta.

Förbud mot försäljning m.m.

24 § Skivor som inte uppfyller kraven i 20 § får inte yrkesmässigt saluhållas, överlåtas eller tas i bruk.

Andra provningsmetoder

25 § I egenkontroll och övervakande kontroll får sådana provningsmetoder användas som med tillfredsställande korrelation kan härledas till metod i 20 §.

Dispens

26 § Kemikalieinspektionen kan medge dispens från bestämmelserna i 20–25 §§ om det finns särskilda skäl.

Träskyddsbehandlat virke*Tillämpningsområde*

27 § Bestämmelserna i 28–37 §§ gäller virke och annat trämaterial som behandlats med bekämpningsmedel till skydd mot angrepp av svampar, bakterier, insekter eller marina organismer (träskyddsbehandlat virke).

Föreskrifterna gäller även träskyddsbehandlat virke som förs in till Sverige. Bestämmelserna i 30–37 §§ gäller inte träskyddsbehandlat virke som förs ut från landet.

Krav på fixering m.m.

28 § Den som bedriver yrkesmässig träskyddsbehandling med bekämpningsmedel ska vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att virket inte lämnas ut i strid med bestämmelserna i 29 §. Motsvarande skyldigheter åligger den som yrkesmässigt för in träskyddsbehandlat virke till Sverige.

29 § Träskyddsbehandlat virke får inte lämnas ut från behandlingsanläggning om virket inte är yttorr och i allt väsentligt smetfritt eller innan eventuell fixering av bekämpningsmedlet har avslutats.

30 § Träskyddsbehandlat virke får inte tas i bruk för yrkesmässig användning om virket inte är yttorr och i allt väsentligt smetfritt eller innan eventuell fixering av bekämpningsmedlet har avslutats.

KIFS 2008:2

Begränsningar i användningen

31 § Den som använder träskyddsbehandlat virke ska noga överväga behovet samt vid konstruktion och virkesval se till att användningen leder till så liten belastning på hälsa och miljö som möjligt.

32 § Virke som behandlats med bekämpningsmedel som innehåller kromföreningar får användas endast när det behöver ha ett långvarigt skydd

1. där det är nedgrävt eller på annat sätt fast anbringat i varaktig kontakt med fuktig mark eller vatten,
2. i bryggdäck och andra marina anläggningar,
3. i fast anbringade säkerhetsanordningar till skydd mot olycksfall,
4. där det blir svårutbytbart efter inbyggnad i fukthotad miljö, t.ex. i syllar på plintar och betongplattor, i bottenbjälklag och liknande inbyggnadsdelar.

All annan användning av sådant virke är förbjuden.

33 § Särskilda begränsningar i fråga om trä som har behandlats med kresotprodukter och med arsenikföreningar framgår av 8 kap. 35-42 §§.

34 § Träskyddsbehandlat virke får inte yrkesmässigt saluhållas eller överlåtas för sådana ändamål som enligt dessa föreskrifter är otillåtna.

Information vid överlåtelse

35 § Den som yrkesmässigt överlåter träskyddsbehandlat virke ska lämna skriftlig information om

1. de begränsningar i användningen som enligt 31–33 §§ gäller för virket,
2. vid vilken anläggning träskyddsbehandlingen utförts,
3. vilka verksamma beståndsdelar som ingår i träskyddsmedlet,
4. vilken bearbetning virket är lämpligt respektive olämpligt för,
5. hälsorisker vid bearbetning och annan hantering av virket,
6. lämpliga skyddsåtgärder,
7. åtgärder för omhändertagande av avfall från virket.

Särskilda bestämmelser om märkning av arsenikbehandlat trä finns i 8 kap. 40 §.

Informationskravet enligt första stycket 2 gäller inte sådant virke som saluförs på andrahandsmarknaden för återanvändning.

36 § Den information som avses i 35 § ska finnas på varje virkesbunt.

37 § Där träskyddsbehandlat virke saluhålls för avhämtning utan att vara buntat ska den information som avses i 35 § finnas på anslag vid virket. Dessutom ska blad med informationen finnas kostnadsfritt tillgängliga för den som hämtar virke.

Tungmetaller i förpackningsmaterial

38 § Lådor, backar och pallar av plast samt glasförpackningar får överskrida den gräns för summan av koncentrationerna av bly, kadmium, kvicksilver och sexvärdigt krom på 100 µg/g som fastställts i 12 § förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter, om förutsättningarna i andra eller tredje stycket är uppfyllda.

Lådorna, backarna och pallarna av plast ska uppfylla kraven i artiklarna 4 och 5 i kommissionens beslut 1999/177/EG⁹ av den 8 februari 1999 om villkor för att bevilja undantag för lådor, backar och pallar av plast avseende de halter av tungmetaller som fastställts i direktiv 94/62/EG¹⁰ om förpackningar och förpackningsavfall.

Glasförpackningarna ska uppfylla kraven i artiklarna 4 och 5 i kommissionens beslut 2001/171/EG¹¹ av den 19 februari 2001 om villkor för att bevilja undantag för glasförpackningar avseende de halter av tungmetaller som fastställts i direktiv 94/62/EG om förpackningar och förpackningsavfall.

Elektriska och elektroniska produkter

39 § Förbudet i 11 a § förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter ska inte tillämpas avseende följande användningar av bly, kvicksilver, kadmium, sexvärt krom och polybromerade difenyletrar:

⁹ EGT L 56, 4.3.1999, s. 47 (Celex 31999D0177)

¹⁰ EGT L 365, 31.12.1994, s. 10 (Celex 31994L0062)

¹¹ EGT L 62, 2.3.2001, s. 20 (Celex 32001D0171)

KIFS 2008:2

1. Kvicksilver i lågenergilampor upp till 5 mg kvicksilver per lampa.
2. Kvicksilver i lysrör för allmänna ändamål upp till
 - halosfosfat 10 mg,
 - trifosfat med normal livstid 5 mg,
 - trifosfat med lång livstid 8 mg.
3. Kvicksilver i lysrör för särskilda ändamål.
4. Kvicksilver i andra lampor som inte uttryckligen nämns i denna paragraf.
5. Bly i glas till katodstrålerör, elektroniska komponenter och lysrör.
6. Bly som legeringselement i stål med upp till 0,35 viktprocent bly, legeringselement i aluminium med upp till 0,4 viktprocent bly och som kopparlegering med upp till 4 viktprocent bly.
7. Bly i
 - lödpunkter med hög smälttemperatur (dvs. blybaserade legeringar som innehåller mer än 85 % bly i vikt räknat),
 - lödpunkter för servrar, datalagringssystem, inklusive sådana som består av sammankopplade diskar, utrustning för nätinfrastuktur för koppling, signalering, överföring och näthantering för telekommunikationer,
 - keramiska delar till elektronik (exempelvis piezoelektroniska anordningar).
8. Kadmium och dess föreningar i elektriska kontakter samt kadmiumbeläggningar (kadmiering) förutom användningar som är förbjudna enligt bilaga 17 till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach)¹².
9. Sexvärt krom som korrosionsskydd för kylsystem av kolstål i absorptionskylaggregat.
- 9b. Bly i lagerskålar och bussningar av blybrons.
11. Bly i kontaktsystem med böjliga stift (compliant pins).
12. Bly som beläggingsmaterial för c-ringar i värmeledande moduler.
13. Bly och kadmium i optiskt glas och filterglas.
14. Bly i lödpunkter med fler än två delar för kopplingen mellan stiften och mikroprocessor-stacken, med en blyhalt över 80 % men under 85 % i vikt räknat.

¹² EUT L 396, 30.12.2006, s. 1 (Celex 32006R1907).

15. Bly i lödpunkter för elektrisk koppling mellan halvledarskiva och substrat i flip-chip-stackar av integrerade kretsar.
16. Bly i rörlampor med silikatbelagda rör.
17. Blyhalogenid som lysämne i högintensiva urladdningslampor (HID-lampor) för reprografi.
18. Bly som aktivator i lyspulvret (1 viktprocent bly eller mindre) dels i urladdningslampor som används som sollampor och som innehåller fosforer såsom BSP ($\text{BaSi}_2\text{O}_5:\text{Pb}$), dels i speciallampor som används för ljuskopiering, litografi, insektsfällor, fotokemiska processer och härdning och som innehåller fosforer såsom SMS ($(\text{Sr},\text{Ba})_2\text{MgSi}_2\text{O}_7:\text{Pb}$).
19. Bly i PbBiSn-Hg och PbInSn-Hg i specifika sammansättningar som huvudamalgam och med PbSn-Hg som tillsatsamalgam i mycket kompakta energisparlampor (ESL).
20. Blyoxid i glas mellan framför- och bakomliggande substrat av platta fluorescerande lampor i bildskärmar med flytande kristaller (LCD).
21. Bly och kadmium i tryckfärg för applicering av emalj på borosilikatglas.
22. Bly som störamne i RIG (rare earth iron garnet) Faraday-fasvridare i fiberoptiska kommunikationssystem.
23. Bly i pläteringsskikt på fine-pitch-komponenter utom kontaktodon med högst 0,65 mm bendelning med NiFe-benramar och bly i pläteringsskikt på fine-pitch-komponenter utom kontaktodon med högst 0,65 mm bendelning med benramar av koppar.
24. Bly i lödmetall för lödning av genompläterade hål i skivformade och plana keramiska flerlagerkondensatorer.
25. Blyoxid i plasmaskärmar (PDP) och SED-skärmar (surface conduction electronic emitter displays), särskilt i dielektriska skikt på främre och bakre glassubstrat, busselektrod, svart band, adresselektrod, avgränsarribbor (barrier ribs), fritta i försegling ("seal frit" och "frit ring") samt i tryckpastor.
26. Blyoxid i glashöljet till lampor av typen "Blacklight blue" (BLB).
27. Blylegeringar som lödmetall för drivsystem i högeffektshögtalare (avsedda att användas i flera timmar vid ljudnivåer på 125 dB SPL och högre).
28. Sexvärt krom i korrosionsskyddande beläggningar på olackerade metallplåtar och fästnanordningar använda i korrosionsskydd och skydd mot elektromagnetisk interferens i utrustning som ingår i

KIFS 2008:2

kategori 3 i direktiv 2002/96/EG¹³ (IT- och telekommunikationsutrustning). Undantag beviljas fram till den 1 juli 2007.
29. Bly bundet i kristallglas enligt definitionen i bilaga 1 (kategorierna 1, 2, 3 och 4) till rådets direktiv 69/493/EEG.¹⁴

40 § Förbudet i 11 a § förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter gäller endast om koncentrationen överstiger 0,1 viktprocent för bly, kvicksilver, sexvärt krom, polybromerade bifenyler (PBB) och polybromerade difenyletrar (PBDE) i homogena material och 0,01 viktprocent för kadmium i homogena material.

6 kap. Gasapparater enligt direktivet 90/396/EEG¹⁵**Tillämpningsområde**

1 § Bestämmelserna i detta kapitel gäller sådana anordningar m.m. - i fortsättningen benämnda gasapparater - som omfattas av Sprängämnesinspektionens¹⁶ föreskrifter (SÄIFS 2000:6) om gasapparater.

Konstruktion och utförande

2 § Gasapparater ska konstrueras och utföras med beaktande av dessa föreskrifter och bestämmelserna i 2 kap. 3-4 §§ miljöbalken.

3 § Gasapparater som drivs med giftig gas ska vara försedda med en särskild anordning som förhindrar ansamling av oförbrända gaser i utrymmen där apparaterna används.

4 § Gasapparater ska vara så utförda att vid normal användning förbränningsprodukterna inte innehåller oacceptabla koncentrationer av hälsofarliga ämnen.

¹³ EGT L 37, 13.2.2003, s. 24 (Celex 32002L0096).

¹⁴ EGT L 326, 29.12.1969, s. 36 (Celex 31969L0493).

¹⁵ Rådets direktiv 90/396/EEG av den 29 juni 1990 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om anordningar för förbränning av gasformiga bränslen, (EGT L 196, 26.7.1990, s. 15, Celex 31990L0396).

¹⁶ Sprängämnesinspektionen har införlivats med Räddningsverket. Föreskrifterna benämns dock fortfarande Sprängämnesinspektionens föreskrifter.

5 § Material och komponenter som används vid tillverkning av gasapparater och som kan komma i kontakt med livsmedel eller vatten för sanitära ändamål får inte försämra kvaliteten på livsmedlen eller vattnet.

7 kap. Genetiskt modifierade organismer

Tillämpningsområde

1 § Tillämpningsområdet för bestämmelserna i detta kapitel framgår av 13 kap. miljöbalken och förordningen (2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön.

Ansökan om tillstånd

2 § Den sammanfattning av ansökan (Summary Notification Information Format, SNIF) som avses i 2 kap. 3 § förordningen (2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön ska innehålla de uppgifter som anges i rådets beslut 2002/813/EG¹⁷.

Avgifter

3 § För sådana genetiskt modifierade organismer på vilka dessa föreskrifter är tillämpliga ska avgifter betalas enligt följande.

	Ansöknings- avgift kronor
1. Vid ansökan om tillstånd till avsiktlig utsättning	112 000
2. Vid ansökan om tillstånd till utsläppande på marknaden,	
a) för varje produkt	5 000
b) för varje organism där tillståndet till avsiktlig utsättning inte lämnats av Kemikalieinspektionen	112 000

Ansökningsavgift ska betalas när ansökan görs.

4 § Avgifter för sådan kontroll av prover som avses i artikel 19 d i parlamentets och rådets direktiv 2001/18/EG av den 12 mars 2001 om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön

¹⁷ EGT L 280, 18.10.2002, s. 62 (Celex 32002D0813).

KIFS 2008:2

och om upphävande av rådets direktiv 90/220/EEG¹⁸ debiteras enligt självkostnadsprincipen med 15 % pålägg för Kemikalieinspektionens administrationskostnader.

5 § Avgift för tillsyn debiteras med 400 kronor per timme samt eventuell resekostnad.

6 § Om det finns särskilda skäl kan Kemikalieinspektionen besluta att avgift enligt 3 § ska nedsättas eller efterskänkas.

8 kap. Begränsningar enligt direktivet 76/769/EEG¹⁹

1 § Bestämmelserna i detta kapitel ska inte hindra saluförande eller användning för forskning och utveckling eller för analysändamål.

2 § Kloreten (vynylklorid) får inte användas som drivgas i aerosolförpackningar.

3 § Vätskeformiga kemiska produkter som är explosiva, oxiderande, brandfarliga eller hälsofarliga får inte användas i

1. prydnadsföremål avsedda att ge ljus- eller färg effekter med hjälp av olika faser, t.ex. prydnadslampor och askfat,
2. trolleri- och skämtartiklar,
3. spel för en eller flera deltagare eller föremål för detta ändamål, även med en dekorativ funktion.

Därutöver gäller att kemiska produkter som

- utgör en fara vid aspiration och är märkta med R 65, och
- kan användas som bränsle i prydnadslampor, och
- saluförs i förpackningar om 15 liter eller mindre,

varken får innehålla ett färgämne, såvida det inte är nödvändigt av skatteskäl, eller ett luktämne.

Utöver vad som följer av andra föreskrifter ska kemiska produkter som omfattas av andra stycket, när de är avsedda att användas i lampor, vara märkta på ett läsligt och outplånligt sätt enligt följande: "Förvara lampor fyllda med denna vätska utom räckhåll för barn".

¹⁸ EGT L 106, 17.4.2001, s. 1 (Celex 32001L0018).

¹⁹ EGT L 262, 27.9.1976, s. 201 (Celex 31976L0769).

4 § Följande kemiska produkter får inte användas i textilvaror som är avsedda att komma i direkt kontakt med huden, t.ex. kläder, underkläder och sängkläder:

1. Tris(2,3-dibromopropyl)fosfat, CAS-nr 126-72-7.
2. Tris(1-aziridiny)fosfinoxid, CAS-nr 545-55-1.
3. Polybromerade bifenyler (PBB), t.ex. CAS-nr 59536-65-1.

5 § Pentabromdifenyleter $C_{12}H_5Br_5O$ (pentaBDE) och oktabromdifenyleter $C_{12}H_2Br_8O$ (oktaBDE) får inte släppas ut på marknaden eller användas som ämne eller som ingrediens i ämnen eller beredningar i högre halt än 0,1 viktprocent.

Varor, eller flamskyddade delar till dessa, som innehåller pentaBDE eller oktaBDE i högre halt än 0,1 viktprocent får inte släppas ut på marknaden.

6 § Följande ftalater (eller andra CAS- och EINECS-nummer som innehåller ämnet) får inte användas som ämnen eller beståndsdelar i beredningar i koncentrationer som överstiger 0,1 viktprocent av det mjukgjorda materialet i leksaker och barnvårdsartiklar:

- Di(2-ethylhexyl)ftalat (DEHP), CAS-nummer 117-81-7, EINECS-nummer 204-211-0,
- Dibutylftalat (DBP), CAS-nummer 84-74-2, EINECS-nummer 201-557-4,
- Butylbensylftalat (BBP), CAS-nummer 85-68-7, EINECS-nummer 201-622-7.

Inte heller får sådana leksaker och barnvårdsartiklar som innehåller dessa ftalater överstigande 0,1 viktprocent släppas ut på marknaden.

Följande ftalater (eller andra CAS- och EINECS-nummer som innehåller ämnet) får inte användas som ämnen eller beståndsdelar i beredningar i koncentrationer som överstiger 0,1 viktprocent av det mjukgjorda materialet i leksaker och barnvårdsartiklar som barn kan stoppa i munnen:

- Diisononylftalat (DINP), CAS-nummer 28553-12-0 och 68515-48-0, EINECS-nummer 249-079-5 och 271-090-9,
- Diisodecylftalat (DIDP), CAS-nummer 26761-40-0 och 68515-49-1, EINECS-nummer 247-977-1 och 271-091-4,
- Di-n-oktylftalat (DNOP), CAS-nummer 117-84-0, EINECS-nummer 204-214-7

Inte heller får sådana leksaker och barnvårdsartiklar som innehåller dessa ftalater överstigande 0,1 viktprocent släppas ut på marknaden.

KIFS 2008:2

Med barnavårdsartiklar avses alla produkter som är avsedda att underlätta barns sömn, barns avslappning, barns hygien, matning av barn eller barns sugning.

7 § Bensen, CAS-nr 71–43–2, får inte användas i följande fall:

1. I leksaker eller delar till leksaker som släpps ut på marknaden, om koncentrationen av bensen i fri form överstiger 5 mg/kg av vikten hos leksaken eller delen till leksaken.

2. I kemiska produkter som släpps ut på marknaden, om koncentrationen av bensen uppgår till 0,1 viktprocent eller högre. Detta gäller dock inte

- a) motorbränslen som omfattas av förordningen (1985:838) om motorbensin,
- b) kemiska produkter för användning i industriprocesser som inte medför bensenutsläpp i mängder som överstiger tillåtna värden,
- c) avfall som omfattas av rådets direktiv 75/442/EEG²⁰ om avfall och 78/319/EEG²¹ om giftigt och annat farligt avfall.

8 § Följande kemiska produkter får inte användas i skämtartiklar eller föremål som är avsedda att användas för detta ändamål:

1. Pulver av kvillajabark (*Quillaja saponaria*) och dess derivat som innehåller saponiner.

2. Pulver från rötterna av *Helleborus album* och *Helleborus niger*.

3. Pulver från rötterna av *Veratrum album* och *Veratrum nigrum*.

4. Benzidin eller dess derivat, t.ex. 3,3-dimetoxibenzidin.

5. 2-Nitrobensaldehyd, CAS-nr 552–89–6.

6. Trämjöl.

7. Ammoniumsulfid, CAS-nr 12135–76–1.

8. Ammoniumvätesulfid, CAS-nr 12124–99–1.

9. Ammoniumpolysulfid, CAS-nr 12259–92–6.

10. Flyktiga estrar av bromättiksyra:

a) metylbromacetat, CAS-nr 96–32–2,

b) etylbromacetat, CAS-nr 105–36–2,

c) propylbromacetat, CAS-nr 35223–80–4,

d) butylbromacetat.

²⁰ EGT L 194, 25.7.1975, s. 39 (Celex 31975L0442).

²¹ EGT L 84, 31.3.1978, s. 43 (Celex 31978L0319).

Första stycket gäller inte stinkbomber som innehåller högst 1,5 milliliter.

9 § Kemiska produkter som innehåller något av följande ämnen i en koncentration som uppgår till 0,1 viktprocent eller högre får inte släppas ut på marknaden:

1. 2-Naftylamin, CAS-nr 91-59-8, och dess salter.
2. Benzidin, CAS-nr 92-87-5, och dess salter.
3. 4-Nitrobifenyl, CAS-nr 92-93-3.
4. 4-Aminobifenyl, CAS-nr 92-67-1, och dess salter.
5. Pentaklorfenol, CAS-nr 87-86-5, och dess salter och estrar.

Första stycket gäller inte avfall som utgör del av sådant avfall som omfattas av rådets direktiv 75/442/EEG²² om avfall och 78/319/EEG²³ om giftigt och annat farligt avfall.

10 § PFOS får inte släppas ut på marknaden eller användas som ämne eller beståndsdel i beredningar i en koncentration som är lika med eller högre än 0,005 viktprocent. Med PFOS avses Perfluoroktansulfonat $C_8F_{17}SO_2X$ ($X=OH$, metallsalt (O-M+), halonid, amid och andra derivat, även polymerer).

11 § PFOS får inte släppas ut på marknaden i halvfabrikat eller varor eller delar av dem om koncentrationen av PFOS är lika med eller högre än 0,1 viktprocent, beräknat i förhållande till massan av strukturellt eller mikrostrukturellt urskiljbara delar som innehåller PFOS.

PFOS får inte heller släppas ut på marknaden i textilier eller andra belagda material, om mängden PFOS är lika med eller högre än $1 \mu\text{g}/\text{m}^2$ av det belagda materialet.

12 § Förbudet i 10-11 §§ gäller inte följande användningar, eller ämnen och beredningar som behövs för att producera dem:

1. fotoresister eller antireflexbeläggning för fotolitografiska processer,
2. ytbehandling av film, filmpapper eller fotoplåtar,
3. medel för att förhindra dimbildning vid icke-dekorativ hårdförkromning (sexvärt krom) och våtmedel för användning i kontrollerade elektropläteringssystem där mängden PFOS som släpps ut i miljön minimeras, genom fullständig tillämpning av

²² EGT L 194, 25.7.1975, s. 39 (Celex 31975L0442).

²³ EGT L 84, 31.3.1978, s. 43 (Celex 31978L0319).

KIFS 2008:2

de relevanta bästa tillgängliga tekniker som utarbetats inom ramen för rådets direktiv 96/61/EG av den 24 september 1996 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar²⁴,

4. hydrauloljor inom flygindustrin.

13 § Trots förbudet i 10 § får brandsläckningsskum som fanns på marknaden före den 27 december 2006 användas till och med den 27 juni 2011.

14 § Förbuden i 10-11 §§ ska tillämpas utan att det påverkar tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 av den 31 mars 2004 om tvätt- och rengöringsmedel²⁵.

15 § Oljor med funktionerna mjukgörning och/eller utdryingning (s.k. ”extender oils”) får inte släppas ut på marknaden eller användas för framställning av däck eller delar av däck om de innehåller mer än 1 mg/kg bens(a)pyren eller mer än 10 mg/kg av summan av alla nedan förtecknade polycykliska aromatiska kolväten:

- Bens(a)pyren, CAS-nr 50-32-8,
- Bens(e)pyren, CAS-nr 192-97-2,
- Bens(a)antracen, CAS-nr 56-55-3,
- Chrysen, CAS nr 218-01-9,
- Benso(b)fluoranten, CAS-nr 205-99-2,
- Benso(j)fluoranten, CAS-nr 205-82-3,
- Benso(k)fluoranten, CAS-nr 207-08-9,
- Dibenso(a, h)antracen, CAS-nr 53-70-3.

Gränsvärdena i första stycket ska anses följas om

- a) extraktet av polycykliska aromatiska ämnen (PCA-extraktet) utgör mindre än tre procent av massan beräknad enligt den av Energy Institute (tidigare Institute of Petroleum) fastställda standarden IP346:1998 ”Determination of PCA in unused lubricating base oils and asphaltene free petroleum fractions – Dimethyl sulphoxide extraction refractive index method”, och
- b) under förutsättning att tillverkaren eller importören kontrollerar överensstämmelsen med gränsvärdena för bens(a)pyren och ovan förtecknade polycykliska aromatiska kolväten samt korrelationen mellan de uppmätta värdena och PCA-extraktet

²⁴ EGT L 257, 10.10.1996, s. 26 (Celex 31996L0061).

²⁵ EGT L 104, 8.4.2004, s. 1 (Celex32004L0648).

var sjätte månad eller efter varje större driftförändring, beroende på vilket som inträffar först.

16 § Däck och slitbanor avsedda för regummering som tillverkas efter den 1 januari 2010 får inte släppas ut på marknaden om de innehåller oljor med funktionerna mjukgörning och/eller utdryingning (s.k. "extender oils") som överstiger gränsvärdena i 15 § första stycket. Dessa gränsvärden ska anses följas om de vulkaniserade gummiblandningarna inte överstiger gränsen på 0,35 procent "Bay protons" uppmätt och uträknat enligt standarden ISO-21461 "Rubber vulcanised – Determination of aromaticity of oil in vulcanised rubber compounds".

Första stycket gäller inte regummerade däck vars slitbanor inte innehåller sådana oljor som avses i första stycket i halter som överstiger gränsvärdena i 15§ första stycket.

17 § Nickel, CAS-nr 7440-02-0, och dess föreningar får inte användas

1. i stift, ringar eller andra inlägg som efter håltagning placeras i öron eller andra delar av människokroppen, såvida inte den mängd nickel som avges från dessa inlägg är mindre än $0,2 \mu\text{g}/\text{cm}^2/\text{vecka}$ ($0,0000002 \text{ g}/\text{cm}^2/\text{vecka}$) (gränsvärde för migrering),

2. i varor som är avsedda att komma i direkt och långvarig kontakt med huden, t.ex.

- örhängen,
- halsband, armband och kedjor, vristsmücken, fingerringar,
- boetter, armband och spännen till armbandsur,
- nitknappar, spännen, nitar, blixtlås och metallmärken som används i kläder,

om den mängd nickel som avges från de delar som kommer i direkt och långvarig kontakt med huden överstiger $0,5 \mu\text{g}/\text{cm}^2/\text{vecka}$ ($0,0000005 \text{ g}/\text{cm}^2/\text{vecka}$) (gränsvärde för migrering),

3. i sådana varor som avses i punkt 2 och som har en beläggning, om denna beläggning inte är tillräcklig för att säkerställa att den mängd nickel som avges från de delar som kommer i direkt och långvarig kontakt med huden inte överstiger $0,5 \mu\text{g}/\text{cm}^2/\text{vecka}$ ($0,0000005 \text{ g}/\text{cm}^2/\text{vecka}$) under minst 2 år vid normal användning av varan.

18 § De provmetoder som används för att visa att varor som omfattas av 17 § överensstämmer med kraven i Europaparlamentets

KIFS 2008:2

och rådets direktiv 94/27/EG²⁶ är de av Europeiska standardiseringskommittén (CEN) antagna standarderna EN 1810:1998, EN 1811:1998 och EN 12472:2005.

19 § Varor som inte uppfyller kraven i 17 § får inte släppas ut på marknaden.

Varor som inte uppfyller kraven i 17 § får inte säljas eller på annat sätt tillhandahållas den slutlige användaren.

20 § Azofärgämnen får inte användas i textilier och läderartiklar som kan komma i direkt kontakt med människors hud eller munhåla under längre tid, om färgämnena genom reduktiv avspjälkning av en eller flera azogrunder kan avge en eller flera av de aromatiska aminer som anges i den förteckning över aromatiska aminer som finns i direktiv 2002/61/EG²⁷ i koncentrationer som överstiger 30 ppm i de färdiga artiklarna eller deras färgade delar, uppmätt enligt de analysmetoder som anges i direktiv 2004/21/EG²⁸.

Exempel på textilier och läderartiklar som avses i första stycket är

- kläder, sängkläder, handdukar, postischer, peruker, hattar, blöjor, andra hygienartiklar och sovsäckar,
- skodon, handskar, klockarmband, handväskor, portmonnärer/plånböcker, portföljer, klädselmaterial för sittmöbler och värdepåsar som bärs runt halsen,
- leksaker som helt eller delvis består av textilier eller av läder,
- garn och tyger som är avsedda att användas av slutkonsumenten.

21 § Textilier och läderartiklar som omfattas av 20 § får endast släppas ut på marknaden om de uppfyller kraven i 20 §.

22 § Azofärgämnen som anges i den förteckning över azofärgämnen som finns i direktiv 2003/3/EG²⁹ får inte släppas ut på marknaden eller användas som ämne eller beståndsdel i beredningar i en koncentration över 0,1 viktprocent vid färgning av textilier och läderartiklar.

²⁶ EGT L 188, 22.7.1994, s. 1 (Celex 31994L0027).

²⁷ EGT L 243, 11.9.2002, s. 15 (Celex 32002L0061).

²⁸ EGT L 57, 25.2.2004, s. 4 (Celex 32004L0021).

²⁹ EGT L 4, 9.1.2003, s. 12 (Celex 32003L0003).

23 § Toluen, CAS-nr 108-88-3, får varken släppas ut på marknaden eller användas som ämne eller beståndsdel i beredningar om koncentrationen av toluen är lika med eller högre än 0,1 viktprocent, i lim och sprejfärger avsedda att saluföras till allmänheten.

24 § Triklorbensen, CAS-nr 120-82-1, får inte släppas ut på marknaden eller användas som ämne eller beståndsdel i beredningar i en koncentration som är lika med eller högre än 0,1 viktprocent för alla användningar utom

- som intermediär i syntes, eller
- som lösningsmedel i slutna kemiska kloreringsprocesser, eller
- i tillverkningen av 1,3,5-triamino-2,4,6-trinitrobensen (TATB).

25 § Kemiska produkter som innehåller 2,2-dibutyl-4-hydroxi-1,3-dioxa-2-stanna-4-boracyklobutan (DBB, di-oxo-di-n-butylstannio-hydroxiboran, $C_8H_{19}BO_3Sn$), CAS-nr 75113-37-0, i en koncentration som uppgår till 0,1 viktprocent eller högre, får inte släppas ut på marknaden. Detta gäller inte produkter som uteslutande är avsedda för förädling till färdiga produkter med en lägre koncentration av ämnet.

26 § Följande ämnen får inte användas som beståndsdelar i kemiska produkter avsedda att användas som färger:

1. Blykarbonater:
 - a) neutral vattenfri blykarbonat, $PbCO_3$, CAS-nr 598-63-0,
 - b) bly(II)hydroxidkarbonat, $2PbCO_3Pb(OH)_2$, CAS-nr 1319-46-6.
2. Blyulfater:
 - a) $PbSO_4(1:1)$, CAS-nr 7446-14-2,
 - b) Pb_xSO_4 , CAS-nr 15739-80-7.

Kemikalieinspektionen kan, om det finns särskilda skäl, medge dispens från första stycket i särskilt fall som avser restaurering och underhåll av konstverk och historiska byggnader och deras interiörer.

27 § Följande får inte användas som ämnen och beståndsdelar i beredningar avsedda att användas för behandling av industriellt processvatten, oavsett användningsområde:

1. Kvicksilverföreningar.

KIFS 2008:2

2. Arsenikföreningar.
3. Organiska tennföreningar.

Arsenikföreningar får inte heller släppas ut på marknaden för sådan användning som avses i första stycket.

28 § De ämnen som har tilldelats anmärkningen ”e” i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2005:5) med EG-harmoniserad bindande klassificering och märkning (Klassificeringslistan), får inte användas i kemiska produkter som släpps ut på marknaden för att säljas till allmänheten om produkterna enligt föreskrifterna ska klassificeras som

- cancerframkallande och märkas med riskfras R 45: ”Kan ge cancer” eller riskfras R 49: ”Kan ge cancer vid inandning”,
- mutagena och märkas med riskfras R 46: ”Kan ge ärftliga genetiska skador”, eller
- reproduktionstoxiska och märkas med riskfras R 60: ”Kan ge nedsatt fortplantningsförmåga” eller R 61: ”Kan ge fosterskador”.

Förpackningar till sådana produkter ska, utöver vad som följer av andra föreskrifter, vara läsbart och outplånligt märkta med följande text: ”Endast för yrkesmässigt bruk”.

Första och andra stycket gäller inte:

- a) motorbränslen som omfattas av direktiv 85/210/EEG³⁰, mineraloljeprodukter avsedda att användas som drivmedel i mobila eller fasta förbränningsanläggningar, drivmedel som säljs i slutna system (t.ex. gasflaskor med flytande gas),
- b) konstnärsfärger som omfattas av direktiv 88/379/EEG³¹.

29 § Nonylfenol [$C_6H_4(OH)C_9H_{19}$] och nonylfenoletoxilat [$(C_2H_4O)_n C_{15}H_{24}O$] får inte släppas ut på marknaden eller användas som ämnen eller beståndsdelar i beredningar i koncentrationer om 0,1 viktprocent eller högre för följande ändamål:

1. Rengöring i industrier och offentliga lokaler, utom
 - kontrollerade slutna system för kemisk rengöring där rengöringsmedlet återvinns eller förbränns,
 - rengöringssystem där rengöringsmedlet återvinns eller förbränns vid en särskild process.
2. Rengöring av bostäder.

³⁰ EGT L 96, 3.4.1985, s. 25 (Celex 31985L0210).

³¹ EGT L 187, 16.7.1988, s. 14 (Celex 31988L0379).

3. Textil- och läderbearbetning, utom
 - bearbetning där rengöringsmedlet inte rinner ut i avloppsvattnet eller spillvattnet,
 - system där processvattnet förbehandlas vid en särskild process, som helt avlägsnar den organiska delen före den biologiska behandlingen av spillvatten (avfettning av fårskinn).
4. Emulgator i spendoppsmedel eller tvättvätska för lantbruket.
5. Metallbearbetning, utom
 - användning i kontrollerade slutna system där rengöringsmedlet återvinns eller förbränns.
6. Tillverkning av pappersmassa och papper.
7. Beståndsdelar i bekämpningsmedel.

30 § Med kreosotprodukter menas i detta kapitel kemiska produkter som innehåller ett eller flera av följande ämnen:

1. Kreosot, EINECS-nr 232-287-5, CAS-nr 8001-58-9.
2. Kreosotolja, EINECS-nr 263-047-8, CAS-nr 61789-28-4.
3. Destillat (stenkolstjära), naftalenoljor, EINECS-nr 283-484-8, CAS-nr 84650-04-4.
4. Kreosotolja, acenaftenfraktion, EINECS-nr 292-605-3, CAS-nr 90640-84-9.
5. Destillat (stenkolstjära), övre, EINECS-nr 266-026-1, CAS-nr 65996-91-0.
6. Antracenolja, EINECS-nr 292-602-7, CAS-nr 90640-80-5.
7. Tjärsyror, stenkols-, rå, EINECS-nr 266-019-3, CAS-nr 65996-85-2.
8. Kreosot, trä-, EINECS-nr 232-419-1, CAS-nr 8021-39-4.
9. Lågtemperaturtjärolja, alkalisk, EINECS-nr 310-191-5, CAS-nr 122384-78-5.

31 § För kreosotprodukter, som genom särskild benämning eller på annat sätt anges vara avsedda för att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom finns bestämmelser i miljöbalken, förordningen (2006:1010) om växtskyddsmedel och förordningen (2000:338) om biocidprodukter. De innebär att sådana kreosotprodukter ska vara godkända som bekämpningsmedel av Kemikalieinspektionen för att få säljas och användas.

KIFS 2008:2

32 § Kreosotprodukter får inte användas till behandling av trä. Dock får sådana kreosotprodukter som innehåller

- a) benso-a-pyren i en koncentration på mindre än 0,005 viktprocent, och
- b) vattenextraherbara fenoler i en koncentration på mindre än 3 viktprocent

användas för träbehandling i industrianläggningar eller återbehandling utförd på plats av yrkesmässiga utövare som omfattas av gemenskapslagstiftningen om skydd av arbetstagare.

Förpackningar till sådana produkter ska, utöver vad som följer av andra bestämmelser, vara läsbart och outplånligt märkta med ”Endast för industriellt eller yrkesmässigt bruk”.

Produkterna får endast släppas ut på marknaden i förpackningar som rymmer minst 20 liter och de får inte säljas till konsumenter.

33 § Kemiska produkter som innehåller arsenikföreningar får inte användas för träskydd. Dock får sådana lösningar av oorganiska föreningar av koppar/krom/arsenik (CCA) av typen C, som är godkända av Kemikalieinspektionen enligt förordningen (2000:338) om biocidprodukter, användas inom industrianläggningar som utnyttjar vakuum eller tryck vid träimpregnering. Det behandlade träet får inte släppas ut på marknaden innan fixeringen av träskyddsmedlet är avslutad.

34 § Bestämmelserna i 35-42 §§ gäller utöver bestämmelserna om träskyddsbehandlat virke i 5 kap.

35 § Trä som har behandlats med kreosotprodukter får inte saluföras om det inte tillåts enligt 36-37 §§.

36 § Trä som har behandlats med kreosotprodukter i industrianläggningar enligt bestämmelserna i 32 § får släppas ut på marknaden endast för yrkesmässigt och industriellt bruk, t.ex. för järnvägar, kraftledningar, telekommunikationer, inhägnader, jordbruksändamål (t.ex. stöttor för träd) och i hamnar och vattenvägar. Återbehandling på plats får inte avse andra ändamål än dessa.

37 § Trä som har behandlats med kreosotprodukter före den 18 oktober 1976 får saluföras på andrahandsmarknaden för återanvändning.

38 § Trä som har behandlats med kreosotprodukter får inte användas

- inuti byggnader, oavsett ändamål,
- i leksaker,
- på lekplatser,
- i parker, trädgårdar och anläggningar för friluftsliv där det finns risk för ofta förekommande kontakt med huden,
- vid tillverkning av trädgårdsmöbler såsom picknickbord,
- vid tillverkning, användning och eventuell återbehandling av
 - behållare avsedda för odling,
 - förpackningar eller annat som kan förorena eller komma i kontakt med råmaterial, halvfabrikat eller färdiga produkter som är avsedda att konsumeras av människa eller djur.

39 § Trä som har behandlats med arsenikföreningar får inte släppas ut på marknaden om det inte tillåts enligt 40 §.

40 § Trä som har behandlats med arsenikföreningar enligt bestämmelserna i 33 § får släppas ut på marknaden för yrkesmässig och industriell användning, förutsatt att virkets hållfasthet är nödvändig för människors eller husdjurs säkerhet och att det är osannolikt att allmänheten kommer i hudkontakt med det under dess livslängd

- som konstruktionsvirke i offentliga byggnader och jordbruksbyggnader, kontorsbyggnader och industrianläggningar,
- i broar och broverk,
- som konstruktionstimmer i sötvatten och brackvatten, t.ex. bryggor och broar,
- som bullerskydd,
- i lavinskydd,
- i skyddsräcken och skyddsbarriärer vid vägar,
- som stolpar av rundvirke i mark till stängsel för kreatursbesättningar,
- i konstruktioner för skydd mot jordras,
- som stolpar för överföring av el och för telekommunikation,
- som järnvägssyllar i mark.

Allt behandlat trä som släpps ut på marknaden ska, utöver vad som gäller enligt andra bestämmelser, vara märkt individuellt med texten: ”Endast för användning i industrianläggningar och för yrkesmässigt bruk. Innehåller arsenik”.

Därutöver ska allt trä som släpps ut på marknaden i förpackningar även vara försett med en etikett med texten: ”Använd

KIFS 2008:2

skyddshandskar vid hantering av detta trä. Använd dammfilter och skyddsglasögon vid skärning och bearbetning av detta trä. Avfall från detta trä ska behandlas som farligt avfall av ett godkänt företag”.

41 § Trä som har behandlats med arsenikföreningar får inte användas

- i bostadshus, oavsett ändamål,
- på något ställe där det finns risk för upprepad hudkontakt,
- i havsvatten,
- för jordbruksändamål, med undantag av stängselstolpar för kreatursbesättningar och konstruktionsvirke i jordbruksbyggnader om det tillåts enligt 40 §,
- i anordningar där behandlat trä kan komma i kontakt med mellan- eller slutprodukter som är avsedda att förtäras av människor eller djur.

42 § Trä som behandlats med arsenikföreningar och togs i bruk inom Europeiska gemenskapen före den 30 september 2007 eller som släppts ut på marknaden enligt reglerna i detta kapitel får trots förbuden i 33 och 39-41 §§ användas tills träet tas ur bruk.

Trä som behandlats med oorganiska föreningar av koppar/krom/arsenik (CCA) och togs i bruk inom Europeiska gemenskapen före den 30 september 2007 eller som släppts ut på marknaden enligt reglerna i detta kapitel får trots förbuden i 33 och 39-41 §§ återanvändas eller släppas ut på andrahandsmarknaden på de villkor som anges i dessa paragrafer.

43 § Kemiska produkter som innehåller något av följande ämnen i en koncentration som uppgår till 0,1 massprocent eller högre får inte släppas ut på marknaden för att säljas till allmänheten eller för att användas i hantering som medför exponering, såsom ytrensning eller textilrensning:

1. Kloroform, CAS-nr 67-66-3.
2. Koltetraklorid, CAS-nr 56-23-5³².
3. 1,1,2-Triklorethan, CAS-nr 79-00-5.
4. 1,1,1,2-Tetraklorethan, CAS-nr 79-34-5.
5. 1,1,2,2-Tetraklorethan, CAS-nr 630-20-6.
6. Pentaklorethan, CAS-nr 76-01-7.

³² Se även förordningen (2007:846) om fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen.

7. 1,1-Dikloreten, CAS-nr 75-35-4.
8. 1,1,1-Trikloreten, CAS-nr 71-55-6.

Förpackningar till produkter enligt första stycket ska, utöver vad som följer av andra föreskrifter, vara läsbart och outplånligt märkta med följande text: "Endast för industriellt bruk".

44 § Hexakloreten, CAS-nr 67-72-1, EINECS-nr 2006664, får inte användas vid framställning eller bearbetning av icke-järnmetaller.

45 § Alkaner, C₁₀-C₁₃, klorerade (klorparaffiner med kort kolkedja) får inte släppas ut på marknaden för användning som ämne eller som beståndsdel i andra ämnen eller beredningar i koncentrationer högre än 1 %

- för metallbearbetning,
- för infettning av läder.

46 § Det är förbjudet att saluföra eller använda sådana kemiska produkter eller varor som innehåller något av följande ämnen:

1. Monometyltetraklorodifenylmetan, CAS-nr 76253-60-6, (Ugilec 141).
2. Monometyldiklorodifenylmetan (Ugilec 121, Ugilec 21).
3. Monometyldibromodifenylmetan, CAS-nr 99688-47-8 (DBBT).

47 § Det är förbjudet att släppa ut på marknaden och använda följande asbestfibrer samt varor där dessa fibrer avsiktligt har tillförts:

1. Krokidolit, CAS-nr 12001-28-4.
2. Amosit, CAS-nr 12172-73-5.
3. Antofyllit, CAS-nr 77536-67-5.
4. Aktinolit, CAS-nr 77536-66-4.
5. Tremolit, CAS-nr 77536-68-6.
6. Krysotil, CAS-nr 12001-29-5.

Första stycket gäller inte användning av varor som installerats eller tagits i bruk före den 1 januari 2005 tills dessa slutförvaras eller tas ur bruk.

48 § För båtbottnfärger, som genom särskild benämning (t.ex. antifoulingfärg) eller på annat sätt anges vara avsedda för att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa

KIFS 2008:2

eller skada på egendom finns bestämmelser i förordningen (2000:338) om biocidprodukter. Dessa innebär att sådana båtbottnfärger ska vara godkända av Kemikalieinspektionen som bekämpningsmedel för att få säljas och användas.

49 § Organiska tennföreningar får inte släppas ut på marknaden för användning som ämnen och beståndsdelar i kemiska produkter när de fungerar som biocider i fritt associerad färg.

Organiska tennföreningar får inte släppas ut på marknaden eller användas som ämnen och beståndsdelar i kemiska produkter när de fungerar som biocider avsedda att förhindra påväxt av mikroorganismer, växter eller djur på

- a) alla farkoster oavsett längd avsedda att användas på hav, i kustvatten, flodmynningar och på inre vattenvägar samt i insjöar,
- b) burar, flottor, nät, redskap och annan utrustning som används för odling av fisk eller skaldjur,
- c) annat redskap eller annan utrustning som helt eller delvis är nedsänkt i vatten.

50 § Arsenikföreningar får inte släppas ut på marknaden eller användas som ämnen och beståndsdelar i beredningar avsedda att förhindra tillväxt av mikroorganismer, växter och djur på

1. båtskrov,
2. burar, flottor, nät och andra redskap och annan utrustning som används för odling av fisk eller skaldjur,
3. andra redskap eller annan utrustning som helt eller delvis är nedsänkt i vatten.

51 § Cement och beredningar som innehåller cement får inte användas eller släppas ut på marknaden, om de, i blött tillstånd, innehåller mer än 0,0002% lösligt sexvärt krom av cementens totala torrsvikt.

52 § Om reduktionsmedel används ska förpackningar för cement och beredningar som innehåller cement vara läsbara och outplånligt märkta med uppgifter om förpackningsdatum samt om de lagringsförhållanden som är lämpliga och den lagringstid som är lämplig för att bibehålla reduktionsmedlets verkan och hålla mängden lösligt sexvärt krom under det gränsvärde som anges i 51 §.

Första stycket påverkar inte tillämpningen av andra bestämmelser om klassificering, förpackning och märkning av farliga ämnen och beredningar.

53 § Om det finns särskilda skäl får Kemikalieinspektionen i det enskilda fallet medge dispens från 51-52 §§ om cementen eller beredningen som innehåller cement släpps ut på marknaden och används i kontrollerade slutna och helt automatiserade processer där cement och beredningar som innehåller cement hanteras endast av maskiner och där det inte finns någon möjlighet till hudkontakt.

Övergångsbestämmelser

1. Dessa föreskrifter träder i kraft, den 1 januari 2009 i fråga om 3 kap., och i övrigt den 1 juni 2008, då Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 1998:8) om kemiska produkter och biotekniska organismer upphör att gälla. Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 1998:8) om kemiska produkter och biotekniska organismer skall dock fortsätta att gälla till den 1 juli 2008 i fråga om 9 kap. 40 § 9 a och till den 31 december 2008 i fråga om tillstånd för införsel av särskilt farliga produkter från ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt i fråga om anmälan till produktregistret.
2. Beslut meddelade med stöd av Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 1998:8) om kemiska produkter och biotekniska organismer skall anses meddelade med stöd av motsvarande bestämmelse i denna föreskrift.
3. I fråga om varor som omfattas av förbuden i 8 kap. 17 § och 19 § och som släppts ut på marknaden, sålts eller på annat sätt tillhandahållits den slutlige användaren före den 1 september 2005 gäller äldre bestämmelser.
4. Bestämmelserna i 8 kap. 27 § gäller inte sådana anläggningar eller maskiner som tagits i bruk före den 24 mars 1994. De får i så fall användas till dess att de utsträngas.
5. Om det i det enskilda fallet finns särskilda skäl kan Kemikalieinspektionen medge dispens från förbudet i 8 kap 47 § för diafragmer i befintliga elektrolysanläggningar och förordna om märkning.
6. Gränsvärdena avseende färger och lacker i fas 2 i bilaga 2 avsnitt 2 A skall tillämpas från och med den 1 januari 2010. Färger och lacker i fas 1 i bilaga 2 avsnitt 2 A och produkter för

KIFS 2008:2

fordonsreparationslackering i bilaga 2 avsnitt B som är framställda före 1 januari 2008 och färger och lacker i fas 2 i bilaga 2 avsnitt 2 A som är framställda före 1 januari 2011 får släppas ut på marknaden trots att de inte uppfyller kraven i bilaga 2 avsnitt 2.

7. Varor som innehåller kvicksilver och som importerats, tillverkats och sålts med stöd av 9 kap. 15 § Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 1998:8) om kemiska produkter och biotekniska organismer får fortsätta att användas. I fråga om dessa varor gäller äldre bestämmelser om anteckningsskyldighet.

På Kemikalieinspektionens vägnar

JAN HAMMAR

Per Bergman

Uppgifter till produktregistret, 3 kap. 2 §

Kemiska produkter som får anmälas till produktregistret under en gemensam beteckning, 3 kap. 2 §

A. Färdigprodukter av färger och lacker

Med färgfamilj/lackfamilj menas här färger/lacker med ett till övervägande del gemensamt handelsnamn. Med varianter menas produkter tillhörande samma färgfamilj/lackfamilj men med olika kulör, nyans, mätteringsgrad, struktur eller reologiska egenskaper.

Flera varianter inom en färgfamilj/lackfamilj får anmälas under *en* gemensam beteckning med *en* produktanmälan.

För en sådan anmälan gäller följande.

1. Den gemensamma beteckningen ska vara ett namn som ingår i produktnamnet på alla varianterna i anmälan.
2. Antalet varianter ska anges.
3. Varianter som inte bedömts som hälso- eller miljöfarliga får inte anmälas tillsammans med hälso- eller miljöfarliga varianter.
4. Om varianterna är hälso- eller miljöfarliga måste de komponenter som bedömts kunna ge produkten hälso- eller miljöfarliga egenskaper vara desamma och ligga inom samma haltintervall enligt 4 § sista stycket i alla varianter.

B. Polymerprodukter

Med polymer menas här en kemisk förening vars medelmolekylvikt överstiger 1000. Med polymerprodukter menas här produkter som huvudsakligen består av en eller flera polymerer, och är avsedda att användas som råmaterial.

Med varianter menas polymerprodukter i vilka polymererna är formulerade från samma kemiska grundkomponenter men har olika polymeriseringsgrad eller molekylstruktur. Grundkomponenter kan förutom monomerer vara reaktiva föreningar som efter polymeriseringssteget ingår i polymermolekyler.

Flera varianter av en polymerprodukt får anmälas under *en* gemensam beteckning med *en* produktanmälan.

För en sådan anmälan gäller följande.

1. Samtliga produktnamn som är avsedda att användas på den svenska marknaden ska anges.
2. Antalet varianter ska anges.

KIFS 2008:2
Bilaga 1

3. Varianter som inte bedömts som hälso- eller miljöfarliga får inte anmälas tillsammans med hälso- eller miljöfarliga varianter.

4. Om varianterna är hälso- eller miljöfarliga måste de halter och komponenter som bedömts kunna ge polymerprodukten hälso- eller miljöfarliga egenskaper vara desamma i alla varianter.

C. Kit

Med kit menas här samförpackningar som levereras till förbrukare och innehåller anpassade kvantiteter av produkter vilka är avsedda att användas tillsammans, t.ex. samförpackningar av bas och härdare och samförpackningar av vissa fotokemikalier.

Flera produkter som ingår i ett kit får anmälas under *en* gemensam beteckning.

För en sådan anmälan gäller följande.

1. Alla produkter som ingår i kit ska anmälas var för sig, med uppgift om i vilket eller vilka kit produkten ingår.

2. Vid bestämningen av kemikalieavgift räknas varje anmält kit som en produkt, medan produkter som redovisats som enbart ingående i kit inte beläggs med kemikalieavgift.

Färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering, 5 kap. 11-15 §§

1. Färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering

A. Färger och lacker

I dessa föreskrifter avses med färger och lacker de produkter som anges i nedanstående underkategorier, med undantag av aerosoler. Färger och lacker är beläggningar som i dekorativt, funktionellt och skyddande syfte appliceras på byggnader, deras utsmyckningar och fasta inredning samt tillhörande strukturer.

Underkategorier:

- a) *Matt färg för väggar och tak inomhus*: färger avsedda att appliceras på väggar och tak inomhus med en glans ≤ 25 vid 60° vinkel.
- b) *Blank färg för väggar och tak inomhus*: färger avsedda att appliceras på väggar och tak inomhus med en glans > 25 vid 60° vinkel.
- c) *Färg för ytor av mineraliskt material utomhus*: färger avsedda att appliceras på murverk, tegel- eller putsytor utomhus.
- d) *Färg för trä, metall eller plast inomhus/utomhus*: färger som är avsedda att appliceras på utsmyckningar och beklädnad och som ger ett täckande skikt. Dessa färger är avsedda för underlag antingen av trä, metall eller plast. Denna underkategori omfattar grund- och mellanstrykningsfärger.
- e) *Klarlack, lasyr och trälasyr för trä, metall och plast inomhus/utomhus*: färger som är avsedda att appliceras på utsmyckningar och som ger ett transparent eller halvtransparent skikt för dekoration och skydd av trä, metall och plast. Denna underkategori inbegriper täcklasyr. Med täcklasyr avses en färg som ger ett täckande skikt för dekoration och skydd av trä mot väderpåverkan, enligt definitionen i EN 927-1 i den halvstabila kategorin.
- f) *Lasyr, olja eller bet i tunt skikt*: lasyr som i enlighet med EN 927-1:1996 har en genomsnittlig skiktjocklek på mindre än $5\mu\text{m}$ vid tester enligt metod 5A i ISO 2808:1997.

KIFS 2008:2
Bilaga 2

- g) *Isolerande grundfärg*: färg med isolerande och/eller blockerande egenskaper avsedd att användas på trä eller väggar och innertak.
- h) *Bindande grundfärg*: färg som är avsedd att binda lösa underlagspartiklar eller som är vattenavvisande och/eller avsedd att skydda trä mot blånad.
- i) *Enkomponentfärg*: funktionell färg baserad på ett filmbildande material. Denna är avsedd för applikationer som kräver särskilda egenskaper, som grundfärg och täcksikt för plast, grundfärg för järn, grundfärg för reaktiv metall, t.ex. zink och aluminium, rostskyddsfärg, golvbeläggningar, inklusive för trä- och cementgolv, graffitiskydd och flamskydd, samt färg som måste uppfylla hygienkrav inom livsmedelsindustrin och hälso- och sjukvården.
- j) *Tvåkomponentfärg*: funktionell färg med samma användningsområde som enkomponentfärg, till vilken ytterligare en komponent (t.ex. tertiära aminer) tillsätts före appliceringen.
- k) *Flerfärgande färg*: färg som är avsedd att ge en tvåtons- eller flerfärgseffekt direkt vid den första appliceringen.
- l) *Färg med dekorativ effekt*: färg som är avsedd att åstadkomma särskilda estetiska effekter på särskilt förbehandlade och förmålade eller grundmålade underlag och som sedan behandlas med olika verktyg under torktiden.

B. Produkter för fordonsreparationslackering

I dessa föreskrifter avses med produkter för fordonsreparationslackering produkter som anges i nedanstående underkategorier. De används för lackering av vägfordon såsom de definieras i Rådets direktiv 70/156/EEG³³ av den 6 februari 1970 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om typgodkännande av motorfordon och släpvagnar till dessa fordon, eller en del av dessa, till följd av reparation, underhåll eller dekoration av fordon utanför tillverkningsanläggningar.

³³ EGT L 42, 23.02.1970, s. 1, (Celex 21970L0156)

Underkategorier:

- a) *Förbehandling och rengöring*: produkter avsedda att appliceras, antingen mekaniskt eller kemiskt, för att avlägsna gamla lacker och rost eller för att möjliggöra ny lackering:
- *Förbehandlingsprodukter*: medel för tvättpistol (en produkt avsedd för rengöring av sprutpistol eller annan utrustning), färgborttagare, avfettningsmedel (bland annat antistatmedel för plastdetaljer) och silikonborttagare.
 - *Förtvättmedel*: rengöringsprodukt avsedd för att avlägsna ytföroreningar under förbehandlingen före applicering av täckmaterial.
- b) *Spackelmassa*: trögflytande produkter som är avsedda att appliceras för att fylla djupa ytskador innan surfacer/spackelfärg appliceras.
- c) *Grundfärg*: lacker avsedda att appliceras på ren metall eller befintliga ytskikt för att ge korrosionsskydd före appliceringen av en grundfärgssurfacer:
- *Surfacer/spackelfärg*: lacker avsedda att appliceras före appliceringen av topplack för att ge korrosionsmotstånd, säkra topplackens vidhäftning och för att främja en enhetlig ytfinish genom ifyllnad av mindre ytdefekter.
 - *Allmänna metallgrundfärger*: lacker avsedda att appliceras som grundfärg, såsom vidhäftningsförbättrande medel, tätningsmedel, surfacer, mellanstrykningsfärg, plastgrundfärg, vått-på-vått, ”non-sand”-spackel samt sprutspackel.
 - *Etsgrundfärg*: lacker som innehåller minst 0,5 viktprocent fosforsyra och som är avsedd att appliceras direkt på rena metallytor för att ge korrosionsskydd och vidhäftning, lacker som används som svetsbar grundfärg och etsande lösningar för galvaniserade ytor och ytor av zink.
- d) *Topplack*: pigmenterad lack som är avsedd att appliceras i antingen ett eller flera skikt för att ge glans och hållbarhet. Det omfattar alla berörda produkter såsom baslack och klarlack:
- *Baslack*: pigmenterat lack avsett att ge färg eller annan önskad optisk effekt, men inte lackeringssystemets glans eller ytbeständighet.
 - *Klarlack*: transparent lack som är avsedd att ge lackeringssystemet glans och beständighet.
- e) *Speciallack*: lacker avsedda att appliceras som topplack med särskilda egenskaper såsom metallic- eller pärlemoreffekt, i ett enda skikt, högkvalitativ solid lack och klarlack, (t.ex. repskydd och fluorerad klarlack), reflekterande baslack, strukturlack (t.ex.

hammarlack), halkskydd, underredsmassa, stenskottsskydd, lack för bilinredning samt aerosoler.

2. Gränsvärden för halten flyktiga organiska föreningar

A. Gränsvärden för halten av flyktiga organiska föreningar (VOC) i färger och lacker

VB = Vattenburen beläggning (beläggningar vars viskositet regleras genom användning av vatten)

LB = Lösningsmedelsburen beläggning (beläggningar vars viskositet regleras genom användning av organiska lösningsmedel)

	Produktunderkategori	Typ	Fas 1 (g/l) ³⁴	Fas 2 (g/l) ³⁵
a.	Matt färg för väggar och tak inomhus (glans <25 vid 60° vinkel)	VB	75	30
		LB	400	30
b.	Blank färg för väggar och tak inomhus (glans >25 vid 60° vinkel)	VB	150	100
		LB	400	100
c.	Färg för ytor av mineraliskt material utomhus	VB	75	40
		LB	450	430
d.	Färg för trä, metall eller plast inomhus/utomhus	VB	150	130
		LB	400	300
e.	Klarlack, lasyr och trälasyr, inklusive täcklasyr, för trä, metall eller plast inomhus/utomhus	VB	150	130
		LB	500	400

³⁴ g/l färdig att användas

³⁵ g/l färdig att användas

KIFS 2008:2
Bilaga 2

	Produktunderkategori	Typ	Fas 1 (g/l)³⁶	Fas 2 (g/l)³⁷
f.	Lasyr, olja eller bets i tunt skikt för inomhus- och utomhusbruk	VB	150	130
		LB	700	700
g.	Isolerande grundfärg	VB	50	30
		LB	450	350
h.	Bindande grundfärg	VB	50	30
		LB	750	750
i.	Enkomponentfärg	VB	140	140
		LB	600	500
j.	Tvåkomponentfärg för särskilda applikationer, t.ex. golv	VB	140	140
		LB	550	500
k.	Flerfärgande färg	VB	150	100
		LB	400	100
l.	Färg med dekorativ effekt	VB	300	200
		LB	500	200

³⁶ g/l färdig att användas

³⁷ g/l färdig att användas

B. Gränsvärden för halten flyktiga organiska föreningar (VOC) i produkter för fordonsreparationslackering

	Produktunder-kategori	Lack	VOC g/l ³⁸
a.	Förbehandling och rengöring	Förbehandlingsprodukter	850
		Förtvättmedel	200
b.	Spackelmassa	Alla typer	250
c.	Grundfärger	Surfacer/spackelfärg och allmänna grundfärger (för metall)	540
		Etsgrundfärger	780
d.	Topplack	Alla typer	420
e.	Speciallack	Alla typer	840

3. Analysmetoder

Parameter	Enhet	Test	
		Metod	Tidpunkt för offentliggörande
Halt av flyktiga organiska föreningar	g/l	ISO 11890-2	2002
Halt av flyktiga organiska föreningar vid förekomst av reaktiva förtunningsmedel	g/l	ASTMID 2369	2003

³⁸ g/l i den för användning färdiga produkten. Med undantag av underkategori a bör eventuell vattenhalt i den för användning färdiga produkten inte medräknas.

Vissa varor som innehåller kadmium, 5 kap. 2 §

Nedan upptagna varor anges med del av statistiskt nummer enligt Kombinerade nomenklaturen (varukod).

1 KN- nummer	2 Varuslag	3 Undantagen funktion	4 Giltighets- tid
ur 32.13	Konstnärsfärger	Färgämne	Tills vidare
69.11-69.13	Bordsartiklar och prydnadsföremål m.m. av porslin eller annat keramiskt material	Färgämne i eller under glasyr	Tills vidare
70.13-70.14 70.16	Glasvaror för bords-, köks- och prydnadsföremål m.m.; glasvaror för signaleringsändamål m.m.; glasvaror för mosaikarbeten m.m.	Färgämne i glasmassan	Tills vidare
84 kap.	Kärnreaktorer, ångmaskiner, maskiner och apparater samt mekaniska redskap	Färgämne och stabilisator, som inte ingår i höljen, kåpor o.d. eller i lacker och målarfärger	Tills vidare
85.09 85.16	Elektromekaniska hushållsapparater, elektriska varmvattenberedare, doppvärmare, radiatorer, hårtorkar m.m.	Färgämne och stabilisator, som inte ingår i höljen, kåpor o.d.	Tills vidare

KIFS 2008:2*Bilaga 3*

1 KN- nummer	2 Varuslag	3 Undantagen funktion	4 Giltighets- tid
85.01-85.05 85.08 85.10 85.14-85.15 85.17-85.22 85.25-85.43	Elektriska maskiner och apparater, samt annan elektrisk materiel	Färgämne och stabilisator, som inte ingår i höljen, kåpor o.d.	Tills vidare
87.10	Stridsvagnar m.m.	Färgämne, stabilisator och ytbehandling	Tills vidare
88 kap.	Luftfartyg m.m.	Färgämne och stabilisator utom i interiör och exteriör, samt ytbehandling	Tills vidare
89.01-89.02 89.04-89.08	Kryssningsfartyg, utflyktsfartyg, färjor, lastfartyg, fiskefartyg m.m. samt bogserbåtar, fyrskropp, krigsfartyg m.m.	Ytbehandling	Tills vidare
90.05-90.32	Kikare och astrono- miska instrument, kameror, projektorer, kopieringsapparater, mikroskop, mätinstrument m.m.	Färgämne och stabilisator, som inte ingår i höljen, kåpor o.d., samt yt- behandling	Tills vidare
91.01-91.07	Ur, tidströmställare m.m.	Färgämne och stabilisator, som inte ingår i höljen, kåpor o.d., samt yt- behandling	Tills vidare

KIFS 2008:2*Bilaga 3*

1 KN- nummer	2 Varuslag	3 Undantagen funktion	4 Giltighets- tid
93.01-93.06	Vapen och ammunition	Färgämne, stabilisator och ytbehandling	Tills vidare
ur 94.05	Belysningsarmatur och andra belysningsartiklar m.m. av glas	Färgämne i glasmassan	Tills vidare
ur 97.01-97.02	Målningar och konstgrafiska originalblad	Färgämne	Tills vidare